

F O A I E

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 52.

Luni, 27. Decembrie.

1843.

ЛНЦИИЦАРЕ ДОРИТЬ.

Хроника лѣи Шинкаї томъ 1 лн орицинал лнсоцит де о композицие драматикъ лнтрѣ помениреа вестиилор историграфїи Шинкаї ши С. Клаїн де Д. Алесандру Гавра едиторѣл нѣмїтеї хрониче цъсѣтъ, лн зїлеле трекеъте прин цензѣрѣ трекеънд, дѣнѣ кондициїле пѣвликате, лнгиа сарчинѣ, кѣтъ маї кѣрѣнд ва еши де сѣв тїпарїѣ, кѣпрїнѣзѣтоаре о парте дїн драмѣ, їар алта дїн хроникѣ. — Ачаста а фаче кѣпоскѣт пѣвликѣлѣї тѣ лндеампѣ даторїица че'мї сїмт кѣтрѣ литератѣра националѣ, кѣреї прин еширеа ла лѣмїнѣ а ачестор обжете литерале дїн привїица материїлор фелїзрїте, че пѣнѣмаї їнїма фїе-кѣрѣї сїнцииторїѣ ротѣн преа десфѣтеазѣ, чї ши мїнѣтеа кѣ челе маї фолосїтоаре їдеї лѣмїнеазѣ, зї їзвор, зї тезаѣр не кѣтъ де ноѣ, не атѣтъ непредѣзїт ї се дескїде. О пера драматикѣ лнтокмїтѣ де а се пѣтеа лн театрѣ продѣче, песте ачееа кѣ лнтіпѣреще лн їнїма Ротѣнѣлѣї їдеалѣл зе лѣлѣї национал, кареле пѣмаї лн Шинкаї ши Клаїн се поате персонїфика, кѣпрїнде ши тонѣл конверсацїеї а веакѣлѣї дострѣ ши а. — Іарѣ хроника лѣи Шинкаї ши исторїа лѣи Клаїн, чїне пѣ ле дореще? вїито-

рїѣл дїн трекеът се префаче, їар трекеътѣл нѣмаї дїн исторїе лн пѣтем кѣноаще. Де пѣтем авеа чева пѣдежде лн вїиторїѣ, сѣ дескїдем исторїа — — ши пентрѣ ка сѣ авем исторїе, сѣ лнѣрѣдїшем кѣ тоатѣ кѣлѣѣра okazia, де а їїо пѣтеа кѣшїїга прин калеа че нї сѣ аратѣ, маї зїнор фїїнд а депѣне сѣма а 15 цванцїї предѣл зїнїї том дїн хроникѣ, лн 10 термїнї, декѣтъ де одатѣ. —

Лн Бѣда, лн 11. Дек. к. в. 1843.

Teodor Aaron,
а кѣрѣїлор ротѣнѣцїї цензор.

К Ъ Р А Ж.

Графѣл Tottleben е кѣпоскѣт лн исторїа Церманїеї прин челе маї сїнгѣларе лн тѣшпѣлѣрї але вїедеї сале ши прин пенѣтѣрате скїмѣвѣрї але соартеї. Не кѣнд се афла ел лн слѣжѣвѣ рѣсеаскѣ ка ценерал, лнтр'о зї порнї дела Варшавїа кѣтрѣ Ст. Петерсѣвѣрг лнсоцит нѣмаї де зї шервїиторїѣ ал сѣѣ. Ажзїгѣнд лн провинцїа Лївонїа дѣѣспрезече пѣлѣ лн 15 мїле дела Варшавїа, фѣ лнтімпїнат де о фѣртѣнѣл фоарте греа. Ыдат пѣлѣ ла пеле дѣнѣ че ши зїоа грѣвїа спре апѣнере нї

черїѣл ѡкъ се ѡтвѣка тот маї таре, графѣл хотѣрѣ а траде шї а тѣнеа ла о касѣ де оаспецї ашезатѣ пѣмаї сїнгѣрѣ дїн дрѣм ла о парте, де тнде апоїкѣцета а плека ѡ дїмїнеаца трѣмѣтоаре кѣт с'ар пѣтеа маї тїмпѣрїѣ. Оспѣтарїѣ ѡл прї-мїрѣ бїне, ѡл дѣсерѣ ѡлтр'о одае ларгѣ дїн катѣл деасѣпра шїї фѣгѣдѣрѣ чїнѣ вѣрѣ. Тотлебен ѡлсѣ dedat дїн тїперече ла о вїацѣ мїшкѣтоаре, ѡдатѣ че дескѣ-ліка ла тн сѣлаш, авеа datїna а се ме-стека ѡлтре алцї стрѣнї шї а ѡлчепе кѣ фїешкаре дїскѣрѣпрї прїетїноасе. Генералѣ ачеста пе лѣнгѣ о рарѣ фрѣмсецѣ де вѣрбат шї о статѣрѣ ѡлсѣфлѣтоаре де респект, пїнѣ де фок шї де дѣх маї а-веа шї манїере фоарте плѣкѣте, о сенї-пѣтате преа дрѣгѣлашѣ шї о magazїe пе-сѣтршїтѣ де глѣме їстеце шї фїне; кѣ тн кѣвѣнт Тотлебен ера тн кавалер десѣ-вѣршїт, ѡлкѣт ел фермека пе орї чїне, їар маї вѣртос фемеїле пѣл пѣтеа аскѣл-та, фѣрѣ а пѣ сїмцї чел маї вїѣ їнтерес пентрѣ дѣнсѣл, каре еле саѣ ѡл да пе фацѣ, саѣ кѣл пѣзїа аскѣне ѡл їнїтѣ.

Аша Тотлебен се сковорѣ ѡл сала дїн жос шї ѡлчепѣ а ворвї кѣ оспѣтарїѣл че фѣсесе маї пайнте солдат шї кѣ нева-стѣса, о тїпѣрѣ шї плѣкѣтѣ Лївопїанѣ, че авеа пѣдежде а се фаче тѣмѣ песте дѣѣ треї лѣнї. Генералѣ ѡл зїсе кѣтева галантерїѣ оменече шї ї се ѡлвїе де паш прѣкѣлї еї.

ѡл ачееаш време о тїпѣрѣ фатѣ тѣмѣла ѡл сѣс шї ѡл жос прїн касѣ. Гра-фѣл пѣ о преа вѣга ѡл сеамѣ; фата ѡл-сѣ дїн мїнѣт ѡл мїнѣт се тот опрїа де-фїгѣндѣшї окї асѣпра фрѣмосѣлѣї стрѣн; еа се рошїа шї ѡлгѣлвїїа пе мїнѣте шї

се пѣреа а се мїра де богата тнїформѣ, шї маї вѣртос де новїеле трѣсѣрї але фецїей лѣї. De dѣѣ орї се апропїе фата де граф тремѣрѣнд шї вѣдїнд тотдеодатѣ кѣ ар авеа чева секрет ла їнїтѣ, пе каре арвреа а'л шї дескоперї, ѡлсѣ пѣ кѣтеза, темѣндѣсе ка сѣ пѣ фїе зрїтѣ де газдѣ шї де неваста лѣї. ѡлсѣтршїт вїата фа-тѣ ѡлшї лѣї їнїма ѡл дїнцї, се фѣкѣ кѣ трече пе лѣнгѣ генералѣл шїл смѣнчї де хайнѣ. Тотлебен шї прїнсе де весте, се ѡлтоарсе ѡлчет, вѣзѣ кѣ тїпѣра ѡл фаче тн семп, ешї дїн касѣ кѣшѣпѣнд кѣ есе ла аер кѣрат. Еа ѡл ацентѣ афарѣ, ѡл арѣтѣ кѣ децетѣл спре кѣрте маї ѡл-коло, спре а'л фаче сѣ се мїште ка де прїмѣларе, апої се лѣї шї еа дѣпѣ дѣнсѣл.

„Пентрѣ пѣмеле лѣї Дѣмнезеѣ! . . . Домпѣл меѣ. . . Пѣзещете бїне,“ ѡл зїсе фетїца, „Дѣмнїата пѣ те афлї ла оаменї аша чїнстїцї, прекѣм поате фї кѣї соко-тецї. . . Еї аѣ афлат, кѣ Дѣмнїата аї ванї ла сїнецї. . . еї ѡл поаптеа ачеста те вор деспоїа, саѣ кѣ те вор кїар оторѣ . . . пентрѣ-кѣ токма акѣма трїмїсерѣ дѣ-пѣ оаменї армацї. Еѣ тѣ жок кѣ вїаца, дакѣ кѣмва аш кѣдеа ла дѣншїї ѡл пре-пѣс кѣ ц'ам дескоперїт! . . . Ах, пѣ е кѣ пѣтїнцѣ, пѣзещете шї пе мїне пѣ тѣ трѣда.“

Дескоперїреа ачеста фѣкѣ їмпресїе маре асѣпра лѣї Тотлебен. Ын от де рѣнд ар фї тѣлїт'о ла фѣгѣ ѡл ачєа клїшїтѣ; ел ѡлсѣ апѣкѣ пе фетїцѣ де тѣлѣ:

„ѡлкѣ тн кѣвѣнт вѣїата меа,“ зїсе ел, „трѣїеце стѣпѣлѣл тѣѣ бїне кѣ со-цїа са?“

„Да, Домпѣле, ел їсе ѡлкїнѣ еї; пен-трѣ дѣнса ар сѣферї сѣл таїе ѡл вѣкѣцї.“

„Bine, de voiș scъpa eș, porokъl тѣъ e фѣкѣт, iar de voiș мѣри, атѣнчї дестѣ- нѣirea та ва мѣри ши ea кѣ mine.“

Тѣъра фатѣ алергѣ лн вѣкѣтърие, iar графѣл се лнтоарсе лн сала de кон- versație, unde ел нѣ дѣдѣ кѣт маї пѣдин семн de тѣрѣзаре, чї лши стѣпнї не- dїxна дїн лонтрѣ фоарте bine. Ел лши черѣ чїна ши не gazde лї пофти фоарте prietinos, ка съ чїне лмпрезлѣ кѣ ел.

Дѣпѣ чїпѣ графѣл порѣнчї шервїто- рїлѣи съѣ, ка съї адѣкѣ о ладѣ не кареа о лѣсасе лн кар.

„Жѣпѣне,“ zise ценералѣл кѣтрѣ gaz- dѣ, лн кѣферѣл ачеста сѣлт врео 200 рѣвле; атѣта токма, de кѣт авеам тревѣ- ицѣ лн кѣлѣторїа теа пѣлѣ ла Ст. Пе- терсѣзрг. Пентрѣ-ка съ'мї цїѣ съма а- чеаста лн сїгѣранцѣ, афлѣ кѣ кале а о лн- kredinца nazeї Dlorвоастре. Ла лнтоар- череа теа лада ачеста ва фї кѣ азр плї- нѣ; ши фїндкѣ дрѣмѣл лмї есте iarъш не аїчї, дакѣ не атѣнчї фїнїпорѣл меѣ ва фї venit лн лѣмс, лї воїѣ фаче зл dar чел пѣдин de 50 рѣвле.

Бїртанѣл мѣлцѣмї de о мїе орї ши жѣрѣ прївїгере асѣпра коферѣлѣ тоатѣ поаптеа; апої порнї съ петреакѣ не гра- фѣл пѣлѣ ла зшѣ мергѣнд лнаптеа лѣї кѣ зл фѣлїнарїѣ.

Графѣл апѣкѣ не бїртан de брад ши рецїнѣндѣл се адресѣ кѣтрѣ неваста лѣї зїкѣнд:

„Цїї madamїцѣ, кѣ аш вреа мѣлт маї вѣзрос, дакѣ ачестѣ мїкѣ слѣжѣл мїаї фачео кїар дѣмнїата. Съ vezї, фѣрѣ-лѣмѣ, еѣ лн прївїнда ачеста сѣлт фоарте пре- жѣдецїос. Лн тоате дрѣмѣрїле теле ам

dormit de dоѣ орї маї bine, дакѣ лн dor- mitorїѣл меѣ мїаѣ петреакѣ врео feteie.

Бїртѣшїца афлѣ черереа ачеста фоар- те сїнгларѣ, графѣл лнсъ фѣрѣ аї лѣса време de гѣндїт, апѣкѣндѣо de брад, лї дѣдѣ лѣмѣнареа лн мѣлѣ:

„Дрѣгѣланѣ фїпѣ,“ zise графѣл лн топ глѣмед, „кред кѣ мїка ачеста цлѣ- чере не о веї denega ла нашѣл прѣкѣлѣї дѣмїтале.“

Оспѣтарїѣл лнкъ ле зрмѣ. Ажѣнсе- рѣ кѣ тоцїї лн odaie; dar пѣлѣ кѣнд фѣртоаса Livonianѣ пѣсе лѣмїнареа не о месїцѣ апроапе de ферестрѣ, Тотлебен апѣкѣ о пѣшкѣ кѣ dоѣ цевї, не кареа ла сосїреї аѣ фост акѣцато de пѣрете ши — лѣндѣшї пост лнтре бїртан ши не- вастѣса, ворѣ кѣтрѣ ачеста кѣ глас таре ши амерїнцеторїѣ:

„Аша е кѣ Дѣмнїата веї тревѣи съ петречї поаптеа ачеста шезѣнд ла масѣ. Съ фїї лнcredїнатѣ, кѣ чїнстеа дѣмїтале ла mine ва фї сїгѣрѣ ши de чеа маї мїкѣ прїмежѣвїре, ачеста'цї жѣр дѣмїтале; лн- съ чеа маї пѣдїнѣ мїшкаре че ар сѣмѣ- на кѣ 'мї амерїнцѣ атеа персоалѣ, зл брад рїдїкат асѣпрѣ'мї, о скїмѣ лндоїоа- съ, апропїереа злї кѣне, стомотѣ ла зша теа, вор фї дестѣлѣ прїчїнѣ, пентрѣ-ка челе шасе глоанѣ дїн арма ачеста съ ле словод асѣпрѣ'цї. — Нїчї зл кѣзѣлт жѣпѣне бїртан; ачеста е datїна теа ла дрѣмѣрї; дакѣ'цї не-плаче, лмї паре рѣѣ. Тѣ поате фї кѣ веї трїмїте пентрѣ ажѣ- торїѣ ши еѣ воїѣ кѣдеа de мѣнїле маї мѣлтора, dar лцї жѣр, кѣ невастѣта ши прѣкѣл еї вор кѣдеа жѣртѣа чеа дїп- тѣие; нѣ е пѣтере de om, кареа съ тѣ поатѣ опрї, ка съ нѣї фѣлѣер лн кап

ачесте дикъркътъри, дндатъ че ам авеа семне, къ кѣдетъ чинева а да асѣпръ'ми. Еѣ маї ам шї дѡбъ пістоале вѣне, каре нічї одатъ нѣ маѣ дншелат. Мерці, поапте вѣнѣ, поартъ грїжъ де каїї меї шї карѣл съ'мї стеа гата дїмїнеацъ де тїмнѣрїѣ.

Крїмїналії фѣкъторї де релекѣнд даѣ песте оаменї де кѣраж, се спѣріе кѣрѣнд. Бірташѣл се ретрасе, іар жѣпѣнеаса ше-зѣ не скази. Ноаптеа трека дн шезѣтѣра ачеаста сїнгларѣ. Тотлебен кѣ пѣшка дн тѣнѣ, гата дн тоатъ клїпа а да фок, чїгїа шї скрїа не рѣнд. Чел маї тїк стотот дїн касъ фѣчеа не вїата фемеїе съ третѣре дїн тоате тѣдѣлареле.

„Ертаре, ертаре,“ стрїга дѣнса, „нїмїк нѣ цї се ва днѣтшїла Домнѣл меѣ, Домнїата веzi, къ нѣ вїне нїмїні!“

Днтрѣ адевѣр нїмїні нѣ с'аѣ апропїат де одаїеа графѣлї. Дн рѣвѣрсатѣл зїлеї венї шервїторїѣл лѣї, каре днкъ дела нїжлокѣл трептелор днченѣ а ворвї спре а фаче ка Домнѣл съѣ съ'л кѣноаскъ. Ачелаш дї адѣсе кѣферѣл неатїнс, апої зп дежѣн, прекѣм шї сокотеала фѣкътъ де вїрташѣл фоарте кѣмпѣтатъ. Тотлебен фѣкѣ маї днтѣї не фѣрѣоаса вїртѣшїцъ а веа зп фїлїдеан де кафеа, апої рѣтѣшїца о веѣ ел дн сїгѣранцъ. Спѣндвїсе, къ тоате ар фї гата де порнїт, ел тѣлцѣмї madamїгеї де плѣкѣта конверсаціе, о пофтї дн топ порѣнчїторїѣ, ка съ'ї теаргъ пѣнѣ ла кар шї о дѣсе не скарѣ дн жос кѣ атѣта кортежѣне, кѣтѣ авїа ера съ арате кѣтрѣ о дамѣ де кѣрте. Ажѣнгѣд ла прагѣл зїнеї, Тотлебен черѣ а і се презента тїнѣра фатѣ, не кареа о вѣ-

зѣсе іерї. Прївїнд графѣл не фетїцъ ла лѣмїна зїлеї, афлѣ, къ ачееаш аре трѣсѣрї (lїnїamente) фоарте фїне, о формѣ плѣкѣтѣ шї зп трѣп атрѣгѣторїѣ.

„Іатъ,“ зїсе Тотлебен скоцѣнд о пѣнгъ плїнѣ де ванї, „іатъ ачеаста дцї ва адѣче цїе зп вѣрват дакъ воїенцї а рѣтѣнеа аїчї; іар дакъ маї вреї а венї къ мїне, еѣ воїѣ пѣрта грїжъ де тоате челе тревзїнчоасе але тале.“

Тїнѣра фетїцъ, асѣпра кѣреїа ера съ каѣтѣ тоатъ дрѣчеаска рѣсѣвѣпаре а вїрташѣлї, нѣ се сокотї тѣлт шї се сѣї дн кар. Графѣл дншї лѣѣ зїоа вѣнѣ дела вїртѣшїца зїкѣнд: „Нѣ зїта нїчї одїнїоарѣ не панѣл прѣкѣлї Дѣмїтале,“ шї се депѣртѣ.

Маї апої фетїца дї спѣсе, къ треї омої вѣпошї ар фї венїт дн ачеа поапте шї с'ар фї сѣѣтїт де чеаа че ар авеа съ факѣ, вїрташѣл днсъ ле дѣдѣ дрѣтѣл. Кѣ пѣцїнѣ време маї паїнте алцї дої кѣлѣторї с'аѣ фѣкѣт невѣзѣцї дн ачеастѣ оспѣтѣріе. Графѣл дндатъ ла сосїреа са дн вечїнѣл ораш фѣкѣ арѣтаре маїстратѣлї локал. Се трїмїсерѣ солдацї, карїї днсъ с'аѣ днторс фѣрѣ нїчї о ісправѣ, не афлѣнд саѣ неврѣнд а афла не вїрташ. Графѣл днѣрѣкѣ не тѣлѣтїтоареа са дн венїтѣлт вогат. Фетїца дн ізѣвїа дн тот сѣфлетѣл шї рѣтѣнд недеспѣрцїтѣ дн тоате кѣлѣторїїле лѣї, прївїгїа пентрѣ вїаца шї сѣлѣтатеа ачелѣїаш. Дн апропїере де зп асеменеа амор кѣрат інїма лѣї Тотлебен днкъ нѣ рѣтѣсе несїмцїтоаре; маї паїнте де а мерѣе ел дн рѣсвоїѣл де шепте апї, се кѣнѣнѣ кѣ дѣнса шї о днскрїсе де клїронѡта тѣтѣлор аверїлор салс.